

F L L E N G U A T G E

Apreuar

Del substantiu castellà "quilate" s'ha obtingut el verb "aquilatar", usat més aviat en el seu sentit figurat, i que, poc o molt, ha aconseguit d'introduir-se en la nostra llengua, especialment en casos en què es fa referència a virtuts o qualitats morals. Però la forma catalana d'aquest nom usat en el comerç de l'or i de les pedres precioses no és "quilat" sinó *quirat*, la qual, d'altra banda, no sembla que hagi originat cap verb derivat. "Aquilatar", doncs, no és sinó un castellanisme, que recullen oportunament tots els nostres vocabularis de barbarismes, els quals (llevat del de Pey i Estrany) coincideixen amb els nostres diccionaris d'equivalències a proposar principalment el verb *apreuar* per a expressar la mateixa idea amb què s'usa el verb "aquilatar" (al costat, sovint, de *valorar* i *avaluar*). Aquest significat del verb *apreuar*, que en fa l'equivalent exacte de "aquilatar", és indicat pel Diccionari Fabra amb els termes següents: "avaluar, esp. escatir quin grau ateny (la virtut, mèrit, bondat, avantatges, etc., d'una persona o cosa)". L'exemple següent il·lustra aquesta definició: *Llavors pogué apreuar el valor d'aquelles tropes*. I el mateix Fabra, en un dels seus textos teòrics (*L'obra de depuració del català*), ens ve a confirmar, en una referència ocasional a aquest verb, aquesta equivalència i, alhora, a dir-nos que es tracta d'un mot extret de la llengua viva: "en sentir usar l'adjectiu *apreuat* referit a *virtut*, vaig comprendre que acabava de descobrir un equivalent del mot espanyol *aquilatado*".

L'exemple del verb *apreuar* que cita el Diccionari Alcover-Moll és d'un escriptor que feia servir un llenguatge tan ric de formes populars com Pons i Massaveu (*L'auca de la Pepa*): ... *apreuà la vàlua dels empedrats*. Avui, certament, deu ésser més difícil d'escotar aquest verb en una conversa quotidiana al barri barceloní de Ribera, però és normalment usat pels bons escriptors. Heus ací un exemple de Jean Coromines (del seu prefaci a la Gramàtica catalana de Fabra de 1956): ... *cada una de les principals edicions i versions representa una elaboració nova, subtilment apreuada i primfílada*...

Del verb *apreuar* hem obtingut el substantiu *apreuament* "acció i efecte d'apreuar": *Una nova edició com l'esmentada, que té la seva raó d'ésser en la necessitat d'un apreuament més metòdic dels manuscrits*.. (C. Riba, *Introducció a Viles naratelles de Pitarra*).